

МЕТОДИКИ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА

студентка гр. Ф-22 Коваль В.О.

У практиці розвитку країни із ринковою економікою банкрутство є механізмом регулювання та саморегулювання економіки. Банкрутство - це неспроможність підприємства задовольнити вимоги кредиторів щодо сплати за товар, роботи та послуги, а також забезпечити обов'язкові платежі в бюджет і позабюджетні фонди.

Сьогодні банкрутство підприємств в Україні є поширеним явищем. Банкрутство як елемент ринкової економіки стало реальністю української економіки. Кількість неплатоспроможних вітчизняних підприємств значно зростає. До збільшення кількості неплатоспроможних підприємств, і як слідство банкрутства та ліквідації таких підприємств призвели економічна криза, нестабільність політичного середовища в країні, недосконалість податкового законодавства. Таким чином, підтримка платоспроможності підприємства та аналіз ймовірності банкрутства є досить актуальними питаннями.

У зарубіжній практиці ці питання досліджували такі вчені: Спрінгейт, Альтман, Бівер, Таффлер та Тішоу, Ліс, Конан і Гольдер, Беєрман, Вайбель, Аргенті, Скоун, Фулмер, Чессер, Ж. ДеПалян та багато ін. Зусиллями цих вчених була проведена значна робота для втілення при прогнозуванні банкрутства та оцінки неплатоспроможності підприємств економіко-математичних методів [1, 3].

Більш сучасними є дослідження вчених з Росії – Зайцева О.П., Сайфуліна Р.С., Кадикова Г.Г., які розробили методику прогнозування банкрутства підприємства, виходячи з реалій російської економіки. Також слід відмітити праці Ейтингтона В.Н., Ковальова О.П., Семеня О. Короткової Е.М., які систематизували існуючі підходи до даної проблематики [2, 3].

Щодо українських вчених, то варто відмітити роботи Лігоненко Л.О. – дослідження питань розробки інструментарію боротьби з банкрутством підприємств, Терещенко О. - розроблено методику прогнозування банкрутства, виходячи з реалій діяльності українських підприємств та Салиги С.Я., який разом з колективом вчених систематизував матеріал щодо антикризового управління підприємством [1, 3].

Існує цілий комплекс заходів по антикризовому управлінню підприємства, проте перш ніж перейти до нейтралізації кризи,

необхідно її ідентифікувати та спрогнозувати її появу, щоб розпочати боротьбу вже на початкових стадіях розвитку.

Тому кожному менеджеру підприємства необхідно розуміти значимість даної проблеми і мати необхідний інструментарій для прогнозування ймовірності банкрутства.

Процес діагностування банкрутства класифікують на *антикризовий та кризовий*.

Мета антикризового діагностування – вчасно розпізнати і, таким чином забезпечити прийняття управлінських рішень, що сприятимуть зниженню впливу негативних процесів. Результатом діагностування в цьому випадку є висновок про наявність загрози ймовірності банкрутства і доцільності або необхідності проведення більш детального аналізу.

Кризова діагностика – це дослідження стану підприємства в період кризи з метою виявлення можливостей її подолання, здійснюється під час оцінки ймовірності банкрутства підприємств у провадженні справи про банкрутство у господарському суді. Завдання кризової діагностики: оцінка масштабності й глибини кризи; вивчення причин її утворення; вибір найбільш ефективного варіанта процедур банкрутства з погляду законодавства. Методи діагностики, що застосовуються в суд

овому процесі, тобто безпосередньо після провадження у справі про банкрутство, є регламентованими, і їх зміст розкривається у відповідних нормативно-законодавчих актах, а саме: Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [4].

Для більш реальної оцінки фінансового стану підприємства необхідно використовувати декілька методів. На основі отриманих результатів менеджер зможе прийняти найбільш прийнятне рішення відповідно до ситуації, що склалася на підприємстві.

1. Сидяга Б. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства / Б. Сидяга // Галицький економічний вісник. – 2009. - №2. С. 80 – 83.

2. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. – 3-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 483с.

3. Москаленко В.П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа діагностики його банкрутства / В.П. Москаленко, О.Л. Пластун // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 6. – С. 180-192.

4. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування

банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 26.10.2010 №1361.

Науковий керівник: доц. Плікус І.Й.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 218-219.